

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“,
7550, с. Кайнарджа, община Кайнарджа, област Силистра**
ул. „Ради Перчемлиев“ №2; тел./факс 086798328,
email: chernorizec1830@abv.bg; <http://www.kainardzha-school.org/>;
<http://www.oukaynardja.com>

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“ за периода 2023 – 2028 година

Стратегията за развитие на училището за периода 2023 – 2028 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол № 3/13.09. 2023 г.), приета с Протокол № 13/14.09.2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № 53/15.09.2023 г. на директора на училището.

Актуализирана Стратегия за развитие на Основно училище ”Черноризец Храбър” за периода от 2023 до 2028 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол №2/19.03.2024 г.), приета с Решение № 1, взето с Протокол № 8/20.03.2024 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № 404/20.03. 2024 г. на директора.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. Увод**
 - 1.1 Нормативна основа**
 - 1.2 История и статут**
 - 1.3 Администриране**
- 2. Анализ на състоянието на образователната институция**
 - 2.1 Характеристика на образователната среда**
 - 2.2 Материално-техническа и учебно-техническа база**
 - 2.3 SWOT АНАЛИЗ**
- 3. Мисия на училището**
- 4. Визия на училището**
- 5. Водещи принципи за развитие на училището**
- 6. Стратегически и оперативни цели**
 - 6.1 Стратегически цели**
 - 6.2 Оперативни цели**
- 7. Приоритетни области**
 - 7.1 Качество на образованието и мерки за неговото повишаване**
 - 7.2 Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците**
 - 7.3 Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности**
 - 7.4 Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование**
 - 7.5 Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст**
 - 7.6 Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание**
 - 7.7 Приобщаване на деца и ученици**
 - 7.8 Противодействие на тормоза и насилието**
 - 7.9 Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование**
- 8. Финансово осигуряване на изпълнението на стратегията**

Приложение:

План за действие и финансиране за учебната 2023-2024 година

1. Увод

Настоящата Стратегия очертава развитието на Основно училище ”Черноризец Храбър”, с. Кайнарджа за периода 2023 – 2028 година чрез оптимизиране и обновяване на технологиите, методите, средствата и организацията на дейностите в съответствие с приоритетите за развитие на образованието в Република България и принципите на общото Европейско образователно пространство.

Стратегията е насочена към цялостна учебна и възпитателна работа, която създава условия за личностно развитие на учениците, формиране на умения за самостоятелно и критично мислене и работа в екип.

1.1 Нормативна основа

Стратегията за развитие на институцията се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните референтни документи:

- 1.Програма ”Образование” 2021-2027 с европейско финансиране;
- 2.Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- 3.Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 – 2030г.);
- 4.Национална стратегия за детето (2018 – 2030 г.);
- 5.Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030);
- 6.Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 - 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г. на Министерския съвет от 26.01.2023г.;
- 7.Национална програма за закрила на детето (2019 г.);
- 8.Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България;
- 9.Национална квалификационна рамка на Република България;
- 10.Национални програми за развитие на образованието;
11. Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО);
- 12.Държавни образователни стандарти;
- 13.Наредба за приобщаващото образование от 27.10.2017 г.;
- 14.Закона за закрила на детето;
- 15.Закон за защита на личните данни;
- 16.Закона за защита от дискриминация;
- 17.Закон за семейните помощи за деца;
- 18.Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- 19.Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование;
- 20.Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- 21.Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Настоящата Стратегия за развитие на Основно училище ”Черноризец Храбър” е разработена на основание чл. 263, ал.1, т.1, ал. 3, 4 и 6 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 7, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Стратегията за развитие на Основно училище ”Черноризец Храбър” обхваща петгодишен период от 2023 до 2028 учебни години, като се актуализира при необходимост. Към Стратегията за развитие на училището ежегодно се прилага план за действие и финансиране, а резултатите от изпълнението се отчитат в края на всяка учебна година.

Стратегията за развитие на Основно училище "Черноризец Храбър" е одобрена от Обществения съвет на училището (чл. 269, ал. 1, т. 1 от ЗПУО).

1.2 История и статут

Училището в село Кайнарджа има над 190 - годишна история. Открито като килийно училище през далечната 1830 година, то бързо прераства във взаимно училище. През периода 1851-1852 година, взаимната метода е прилагана едновременно от двама учители в две различни училища.

След Освобождението броят на учениците се увеличава чувствително. През учебната 1896/1897 година се обучават 237 деца, от които 62 девойки. Тогава се въвежда и вечерно училище за възрастни.

През 1964 година е открита нова учебна сграда - днешното училище. Модерно за тогавашното време, училището е на два етажа, с 14 класни стаи, работилници, физкултурен салон и парно отопление. Още през следващата учебна година е осигурена богата материално-техническа база.

През 2009 г. училището придобива статут "средищно" и обединява деца от селата Кайнарджа, Светослав, Полковник Чолаково, Зарник и Краново. Училищният бюджет се увеличава, което осигурява по-добри условия за обучение – целодневна организация със столово хранене, извънкласни дейности, училищни автобуси за пътуващите ученици.

Наименованието на училището е Основно училище "Черноризец Храбър".

Седалището на училището е село Кайнарджа, община Кайнарджа, област Силистра.

Официалният адрес е 7550 село Кайнарджа, улица "Ради Перчемлиев" №2

Училището е общинско и средищно. Според вида на подготовката то е неспециализирано, а според степента на образование е основно от I до VII клас. Осигурява общообразователна и разширена подготовка. Създадени са необходимите условия за интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие, подкрепа за всеки ученик според неговите интереси и способности.

Предимство на училището е целодневната организация на учебния ден, в която са сформирани 5 полуинтернатни групи от I до VII клас. Осигурени са обедно хранене и ежедневен транспорт за учениците. Създадена е добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни и социални инициативи, организирани на училищно, общинско и областно ниво. Осъществява се както образователна дейност, така и разнообразна извънкласна дейност по проекти и национални програми.

1.3 Администриране

Планът е разработен на базата на обобщен анализ на силните и слабите страни на училището и установените потребности в сферата на качеството на образователния процес.

Предвижда се актуализацията му да се извършва при необходимост или на всеки две години.

Постигането на стратегическите и оперативните цели за планирания пет годишен период е обвързано с приемането и гласуването на педагогически съвет на План за изпълнение на дейностите, включващ времеви график, отговорни лица за изпълнение на конкретните дейности, бюджет и отчитане на резултатите.

От 1 януари 2008 г. се въвежда делегиран бюджет. Училището има опит при планирането и разходването на финансовите средства. Изградената система за финансово управление и контрол на публичните средства в образователната институция от 15 години насам, като план от дейности, обхващащи управленски задължения, политики и методи, гарантира сигурност при управлението на финансовите средства.

Финансовото осигуряване за изпълнението на Стратегията за развитие на училището се осигурява от делегирания бюджет на училището, собствени средства, средства от проекти, финансирани от ЕС и от национални програми.

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ

2.1 Характеристика на образователната среда

В Основно училище "Черноризец Храбър", с. Кайнарджа през учебната 2023 – 2024 година се обучават 106 ученици от I до VII клас, разпределени в 7 самостоятелни паралелки и 5 групи за целодневна организация на учебния ден.

Обучението се води от 18 педагогически специалисти, от които 1 директор, 1 ресурсен учител, 1 психолог и 1 логопед. Всички учители повишават квалификацията си в различни квалификационни форми: семинари, обучения, открити уроци, придобиване на квалификационни степени. Носители на професионално – квалификационни степени са 61 % от педагогическите специалисти:

Квалификационна степен	V	IV	III	II	I
Брой педагогически специалисти	8	1	1	1	-

Десет са непедagogически и помощен персонал, който включва 2 образователни медиатори и 1 помощник на учителя.

Нашето училище включва учениците в разнообразни форми на занимания по интереси: природни науки, танцово и театрално изкуство.

ОУ "Черноризец Храбър" предоставя възможност за приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик. Обучават се 7 ученици със специални образователни потребности от I до VII клас. От тях трима са записани в индивидуална форма на обучение. Подпомагат се с планове за подкрепа и индивидуални учебни програми. Заложените цели и задачи са насочени към успешно включване на учениците в учебния процес, изграждане на полезни умения и натрупване на социален опит.

Общата подкрепа за личностно развитие в училището е насочена към екипна работа между учители и психолог, логопед и ресурсен учител; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; занимания по интереси; грижа за здравето, осъществявана от училищна медицинска сестра.

Образователната институция работи за привличане на родителите като активни участници в образователния процес и разгръщането на възможностите им за граждански контрол чрез участие в Обществен съвет. Въведени са ефективни форми на работа с родителите – съвместни срещи между родители, ученици и учители, ден на отворените врати.

Автономията на училището включва правото му да разработва училищни учебни планове и учебни програми за разширена и допълнителна подготовка по БЕЛ за деца, които не владеят добре български език.

2.2 Материално-техническа и учебно-техническа база

Училището се помещава в сградата, открита през 1964 година. Разположено е в централната част на селото. Училищният двор е обширен с две спортни площадки, места за отдиш и беседка за извънкласно четене. Изолиран от уличното движение, той се превърна в безопасно място за игри, почивка и учене на открито.

Класните стаи са достатъчни за провеждане на образователния процес. Обновен е физкултурният салон с нова PVC дограма, измазване и локално парно отопление. За изхранването на учениците работи самостоятелна столова с обособен кухненски блок, където

храната се приготвя на място и според изискванията. Изградено е вътрешно и външно видеонаблюдение.

Материално-техническата база в компютърния кабинет е осъвременена. Класните стаи имат интернет достъп и преносим компютър с мултимедия. Педагозите разполагат с 2 компютъра и копирна техника в учителската стая. Монтирани са 3 интерактивни бели дъски. Училището е обезпечено с безжична интернет връзка. Различните уеб-базирани образователни платформи и приложения, използвани в образователния процес, дават възможност за осъвременяване на обучението и ефективно общуване учител – ученик – родител.

Обособени са специализиран кабинет за допълнителна подкрепа, стая за занимания по интереси; библиотека и медицински кабинет.

Изграден е образователен център по Национална програма ”Изграждане на училищна STEM среда”, открит през учебната 2022 - 2023 година. Разделен е на три зали: кухня; изследователски център с 10 лаптопа, интерактивна дъска и 3D принтер; лаборатория. Там се провеждат часове от училищния учебен план, занятия на групи за занимания по интереси и различни училищни мероприятия.

2.3 SWOT АНАЛИЗ

Основно училище ”Черноризец Храбър” е наследник на дългогодишни образователни и културни традиции в село Кайнарджа. Съвременното обучение съчетава традициите на миналото с перспективите на бъдещето.

СИЛНИ СТРАНИ

1. Целодневна организация на учебния ден за учениците от I до VII клас.
2. Едносменен режим на обучение.
3. Прилагане на различните форми на обучение, заложи в ЗПУО, дневна, индивидуална и самостоятелна, организирани според потребностите от обучение.
4. Добър мениджмънт и управление на финансовите средства в условията на делегиран бюджет.
5. Развиване на дигиталните умения за работа с образователни платформи.
6. Привлечено финансиране по национални програми и проекти. Училището има опит в работа по предишни проекти: ”С грижа за всеки ученик”, ”Твоят час”, Национална кампания ”Чиста околна среда – 2019” на тема ”Обичам природата – и аз участвам”, ”Работа с родители”, ”Подкрепа за успех“. Продължават дейностите по: ”Равен достъп до училищното образование в условията на кризи”, „Проект smARTchefиновативно STEM пространство”, ”Подкрепа за приобщаващо образование”, ”Иновации в действие”- участие като неиновативно училище, ”Заедно в изкуствата и в спорта”, ”Квалификация на педагогическите специалисти”. През учебна 2023 - 2024 година започват дейностите по проект ”Успех за теб” и включване в програмата на ЕС ”Еразъм+” с цел социално приобщаване на учениците.
7. Двама образователни медиатори и помощник на учителя, работещи за партньорство с родителите.
8. Подкрепяща общност за ученици със специални образователни потребности, която включва ресурсен учител, логопед, психолог, учители и директор, родители.
9. Продължаващо образование на наши ученици след седми клас.
10. Осигурени безплатни закуски, схема ”Училищен плод” и ”Топло мляко” за ученици от 1. до 4. клас и обедно хранене за всички ученици.
11. Съчетаване на класноурочни с извънкласни форми на образователния процес.
12. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.
13. Осигуряване на условия за работа в електронна среда.

- 14.Съвместна работа с местни структури: РУО Силистра, община Кайнарджа, Дирекция "Социално подпомагане" – Отдел "Закрила на детето", Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания, с. Кайнарджа.
- 15.Синдикална организация.

СЛАБИ СТРАНИ

- 1.Продължаващ демографски срив и нарастваща бедност. На територията на община Кайнарджа живеят деца от малцинствен произход и от социално слаби семейства. Част от тях заминават за чужбина и след кратък престой се връщат в България, което затруднява образователния процес.
- 2.През последните години се забелязва тенденция към нарастване броя на маломерните паралелки.
- 3.Слети групи за целодневна организация на учебния ден с пълняемост на ученици от два класа, които се отличават с различен темп и начин на учене, с различни възрастови особености и потребности.
- 4.Липса на училищна готовност при постъпване в първи клас.
- 5.Недобро владение на книжовен български език от ученици, чийто майчин език е различен от българския.
- 6.Липсват положителни нагласи към образователния процес у голяма част от децата и техните родители.
- 7.Необходимост от саниране на училището.
- 8.Необходимост от основен ремонт на спортните площадки в училищния двор.

ЗАПЛАХИ

- 1.Засилена миграция на млади семейства към големите градове в страната и към чужбина.
- 2.Ограничени финансови ресурси, тъй като делегираният бюджет се определя спрямо броя на учениците за съответната учебна година.
- 3.Нараства броят на учениците с един родител или без родители – при роднини/настойници, които често не успяват да осъществяват нужния контрол над подрастващите.
- 4.Липса на нормативна база за ангажиране на родителите и за налагане на санкции на безотговорните и незаинтересованите.
- 5.Голям брой ученици, които не полагат усилия за овладяване на български език.
- 6.Учебни програми с недостатъчна практическа насоченост на обучението.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- 1.Изграждане на обществен имидж на ОУ "Черноризец Храбър" чрез превръщане на училищната институция в образователно-възпитателен център с условия за удовлетворяване на растящото многообразие от социални, образователни и културни потребности в развитието на всеки ученик.
- 2.Повишаване на дигиталните компетентности.
- 3.Интегриране на учебно съдържание от различни предметни области и провеждане на интердисциплинарни уроци.
- 4.Подкрепа за личностно развитие на учениците, превенция на обучителните трудности - ранно откриване и изясняване на причините.
- 5.Утвърждаване на ученическото самоуправление.
- 6.Продължаващо приобщаване на родителите към училищни дейности.
- 7.Реализиране на проекти по национални и европейски програми за модернизиране и обогатяване на МТБ.
- 8.Условия за повишаване квалификацията на педагогическите кадри.

Извод: Анализът показва, че релацията ”силни страни – възможности” е по-голяма, което определя стратегия за развитие, насочена към затвърдяване и развитие на завоюваните позиции и разкриване на нови перспективи.

3. Мисия на училището

Да образова децата и да им помага да растат добри хора.

Училището дава възможност на всеки ученик да израсне като личност с висока култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, с висока нравственост и толерантност към другия чрез творческо преподаване.

4. Визия на училището

Вярваме, че Основно училище ”Черноризец Храбър” ще продължи да бъде образователна институция, в която чрез подкрепяща среда и качествени организационни форми ще осигурява добро личностно развитие. Училището ще запази своя облик и традиции. То ще се развива като училище с два етапа на основна образователна степен:

- начален етап от I до IV клас;
- прогимназиален етап от V до VII клас, съгласно новата образователна структура.

Кредо на училището

Учим и растем в позитивна и подкрепяща образователна среда.

5. Водещи принципи за развитие на училището

Формулирайки ценностите за развитието на училището, ние се водим от принципите на демократичния образователен модел, но едновременно с това се стремим да запазим традициите и качеството на българското образование. Нашите ценности са изградени във времето и са формирани от учителите и учениците.

Ориентираност към личността е нашият водещ принцип. Отчитайки колко уникален е всеки човек, ние се стремим да индивидуализираме предоставяното образование и подкрепя и да намерим път към всяко дете.

Равен достъп за всеки ученик, като се осигури качествено образование, отговарящо на нуждите и способностите му.

Взаимно уважение, равнопоставеност и лична свобода са основа на отношенията и действията на всички членове на училищната общност. Ние вярваме, че свободата се осъществява в рамките на ненарушаване на чуждите права и неприкосновеност и трябва да гарантира собствената и чужда безопасност.

Естественият стремеж за учене е заложен у всеки човек и се проявява в условия на свобода, а училището трябва да я осигури и гарантира за учениците.

Плуралистично учене - ние вярваме, че човек учи отвсякъде, по всяко време и по различни начини. Това определя разнообразието от средства и методи, които прилагаме, за да постигаме

образователните цели, които си поставяме. Етап от пътя е личният опит и грешката, които се допускат в процеса на учене.

Училището подкрепя, развива и стимулира **сътрудничеството между учениците**, а не конкуренцията на всяка цена между тях.

Въвеждане на нови техники и технологии, което ще даде възможност за прилагане на разнообразни методи на преподаване, ще динамизира процеса на учене и ще направи учениците активни участници.

Запазване на традициите е важно за нас, защото ние вярваме, че пазейки ценностите, уменията и практиките, които отразяват същността ни, можем да стигнем навсякъде, без да загубим себе си и пътя.

6. Цел на стратегията. Стратегически и оперативни цели

Създаване на насърчаваща и подкрепяща среда за ученици и учители със сътрудничеството на родители и институции; Повишаване качеството на образование в съответствие с изискванията на ДОС; Успешна подготовка и провеждане на НВО в 4. и 7. клас; Придобиване и усъвършенстване на дигиталните умения; Подобряване на материално-техническата база; Формиране на образовани личности с възможност за социализация; Повишаване квалификацията на учителите.

6.1 Стратегически цели

Повишаване авторитета на ОУ ”Черноризец Храбър” чрез изградена единна и ефективна система за управление, която да осигури високо качество на образованието и превръщането на институцията в търсена и конкурентноспособна.

Стратегическите цели на ОУ ”Черноризец Храбър” са ориентирани към постиженията на образователните политики в страната ни и тези от ЕС. Отчитат се националните традиции, регионалните тенденции и общински политики на българското образование. Приоритет е необходимостта от ефективно прилагане на информационните и комуникационни технологии, иновации в образованието и изграждането на вътрешна информационно-комуникационна структура и връзките в нея за осъществяване на образователните цели. На преден план се извежда интелектуалното, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик.

Отчетени са състоянието и потребностите към момента, потребностите на човешките ресурси и нуждата им от подкрепа, както и ролята на училището като обществен фактор в системата на образователните институции в общината и региона.

Стратегическа цел 1: Повишаване на качеството на предоставяното образование, формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа в променяща се среда

Ориентация на осъществяваното образование към придобиването на ключови компетентности.

Повишаване на резултатите от обучението на учениците.

Подобряване на резултатите на училищно ниво на външните оценявания.

Осигуряване на възможност на учениците за участие в конкурси и състезания.

Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците в начален и в прогимназиален етап.

Стратегическа цел 2: Осигуряване на условия за подкрепа и личностна изява на учениците

Насочване на осигуряваната подкрепа към специфичните образователни потребности на учениците.

Предоставяне на възможност за изява на учениците чрез включване в различни дейности по интереси.

Дейности за подкрепа на талантиливи ученици за участие в конкурси и състезания.

Осигуряване на качествено допълнително обучение на нуждаещите се ученици.

Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.

Кариерно консултиране на учениците при завършването на степен или етап.

Стратегическа цел 3: Осигуряване на квалификация на педагогическите специалисти, подпомагаща адаптацията им към промените в училищното образование

Включване на педагогическите специалисти в обучения за активни методи на преподаване.

Обучения за подобряване на дигиталните компетентности.

Квалификация на педагогическите специалисти за прилагане на иновативни методи на преподаване.

Обучение за STEM преподаване.

Квалификация за осъществяване на педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие.

Включване на ръководния екип в иновативни методи за управление на училището.

Стратегическа цел 4: Прилагане на иновации в осъществяваните образователни дейности и изграждане на съвременна среда

Въвеждане на иновативни педагогически практики за повишаване на осъществяваното образование.

Прилагане на иновативни методи за придобиване на умения за професионална и житейска реализация.

Осъществяване на партньорства с училища, развиващи и прилагащи иновации.

Изграждане на иновативна физическа среда и адаптирането ѝ към прилагането на иновативни методи.

Стратегическа цел 5: Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

Патриотично възпитание и формиране на национално самосъзнание.

Формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност.

Стратегическа цел 6: Модернизиране на средата, техниките, технологиите и използваните дигитални ресурси

Модернизиране на средата в съответствие със съвременните изисквания за компетентностно ориентирано образование.

Оборудване на класните стаи и кабинети за прилагане на дигитални ресурси в обучението и внедряване на нови дигитални технологии.

Модернизиране на спортната инфраструктура на училището.

Изграждане на втори STEM център и STEM кабинети.

Участие по програми и проекти за модернизиране на физическата среда в училище.

Стратегическа цел 7: Превенция и намаляване на агресията и тормоза, недопускане на дискриминация и форми на неприемливо поведение от учениците

Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за учениците и родителите.

Включване на учениците в дейности за намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

Споделяне на успешните училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

Стратегическа цел 8: Създаване на сплотена училищна общност и развитието ѝ във времето

Подобряване на взаимодействието с родителите и привличането им като активен участник в образованието на децата им.

Дейности за изграждане на активен Ученически съвет.

Ефективно сътрудничество с Обществения съвет.

Осъществяване на партньорства с неправителствени организации и културни институции.

Стратегическа цел 9: Гражданско, здравно и екологично възпитание и дейности за устойчиво развитие

Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за здравното образование и здравословното хранене.

Обучение по безопасно движение по пътищата и за защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци.

Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие.

Развитие на физическа активност и различни видове спорт.

6.2 Оперативни цели

Оперативните цели произтичат от мисията, визията и кредото на училището, съобразени са с целите и принципите на училищното образование и са ориентирани към системата за управление на качеството на обучението, възпитанието и социализацията в образователната институция.

Оперативна цел 1: Разработване и утвърждаване на единна и непротиворечива система за ефективно управление на институцията.

Дейност 1. Изграждане на Система за осигуряване качество на образованието:

1.Изготвяне на анализ на образователния процес в институцията в контекста на националните образователни политики и стратегически цели за превръщането на образованието като национален приоритет и намиране мястото на образователната институция в контекста на промените;

Квалификация на ръководния персонал по проблемите, свързани с образователната реформа и адаптирането на училищните политики към новите образователни цели;

2.Своевременна актуализация на вътрешноинституционалните документи спрямо промените в нормативната база на национално ниво;

3.Разработване на училищни учебни планове за всяка паралелка – всяка година, съгласно изискванията на Наредба № 4/2015 г. за учебния план, приемането им с решение на педагогическия съвет, съгласуване с обществения съвет към училището при условията и по реда на чл. 269, ал. 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и утвърждаването им от директора на училището;

4.Разработване на годишна училищна програма за целодневна организация на учебния ден в съответствие със стратегията и спецификата на училището;

5.Изграждане на училищни екипи за:

- подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат;
- утвърждаване на позитивна дисциплина;

6.Обновяване и надграждане на училищната STEM среда.

Дейност 2: Инвестиции в образованието или финансови ресурси:

1. Създаване на условия за участие в национални, европейски и други международни програми и проекти. Разработване на училищни проекти;
2. Разработване на счетоводна политика на образователната институция;
3. Разработване на бюджета съобразно действащата нормативна уредба;
4. Осигуряване на прозрачност и публично отчитане на средствата от бюджета и извън бюджетните приходи;
5. Ефективно използване, подобряване и обогатяване на МТБ на училището. Включване на учениците в естетизирането и поддръжката на МТБ, съобразно целите на ОВП и собствените им вкусове и предпочитания.

Дейност 3: Квалификационна дейност:

1. Проучване на нагласите и потребностите от квалификация на персонала в училище и провеждане на ефективни обучения с доказан резултат, съобразно придобитите нови компетентности;
2. Приемане на план за квалификация, като част от годишния план, съобразен с изискването педагогическите специалисти да повишават квалификацията си с не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки;
3. Увеличаване носителите на професионално-квалификационни степени;
4. Споделяне на ефективни практики;
5. Дни на отворени врати, провеждани под формата на открита практика, събирания на педагогическите екипи по ключови компетентности.

Дейност 4: Нормативно осигуряване:

1. Осигуряване на достъп до законовата и подзаконовата нормативна уредба за осъществяване дейността на училището;
2. Осигуряване на достъп до учебната документация по изучаваните учебни дисциплини;
- 2.1. Осигуряване на резервни комплекти от учебници и учебни помагала в училищната библиотека;
- 2.2. Информирание на родителите (настойниците) на първата родителска среща, относно реда за получаване и връщане на предоставените за безплатно ползване учебници и учебни помагала;
- 2.3. Поетапна актуализация на библиотечните единици;
3. Осъществяване на текущ контрол по изрядно водене на училищната документация съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;
4. Съхраняване и архивиране на училищната документация, съгласно изискванията на ДОС за информация и документите;
5. Набавяне на справочна и художествена българска литература.

Дейност 5: Персонал:

1. Разработване на правила при подбор, сключване и прекратяване на трудови договори;
2. Изработване на критерии за оценка труда на персонала;
3. Актуализиране на вътрешните правила за работната заплата.

Оперативна цел 2: Изграждане на институционална среда и училищен механизъм за подкрепа и адаптиране на учениците

Дейност 1: Институционална среда:

1. Актуализиране на правилата за достъп до сградата и сигурност с видеонаблюдение;
2. Приемане на различните форми на обучение;

3. Създаване на възможности за включване на ученика в различни форми за занимания по интереси в зависимост от неговите интереси и потребности;
4. Създадени възможности за приложение на ИКТ в образователния процес по всички учебни предмети;
5. Използване на електронно четими учебници.

Дейност 2: *Превръщане на училището в приобщаваща и подкрепяща среда:*

1. Създаване условия за интегриране на ученици със СОП, с хронични заболявания - достъпна среда, ресурсна подкрепа;
2. Социализиране на ученици, за които българският език не е майчин чрез допълнително обучение по учебни предмети, в т.ч. и по български език и литература; консултации по учебни предмети; взаимодействие с образователен медиатор и помощник на учителя; сътрудничество с неправителствени организации и регионалното управление по образование;
3. Превенция на ранното отпадане от образователната система:
 - участие на педагогически специалисти в дейности на екипи по обхват: посещения по домовете на учениците в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини и разговори с родители/настойници/ и лица, полагащи грижи;
 - предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане.
4. Сформиране на училищна комисия за превенция на тормоза и насилието;
5. Изграждане на механизъм за противодействие на тормоза и насилието: превенцията и интервенцията при разрешаването на конфликти и търсене на подкрепа и партньорство в и/или извън общността;
6. Съвместна работа на психолога с класните ръководители по изпълнение на мерките за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

Дейност 3: *Инициативи по основни направления на възпитателната дейност:*

1. Дейности за формиране на знания и умения за здравословен начин на живот: здравни беседи, дискусии с представители на здравни организации, викторини и състезания, изложби;
2. Изготвяне на училищен спортен календар и изпълнение на дейностите, включени в него;
3. Екологичното възпитание на учениците чрез екоинициативи - почистване на класната стая, двора на училището, учебни екскурзии;
4. Ученически инициативи за изразяване почит към националните герои и вековната ни история;
5. Инициативи за всеки празник;
6. Участие в регионални и национални инициативи, свързани със здравето, спорта и поддържането на устойчива околна среда.

Оперативна цел 3: Управление на образователния процес чрез внедряване на ефективна система за обучение и учене, ориентирана към мислене

Дейност 1: *Учебна дейност:*

1. Съобразяване на дидактическата подготовка на урока с учебната програма, с резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване и го променя при необходимост;
2. Диференциран и индивидуализиран подход с нуждаещи се от подкрепа ученици;
3. Включване на учениците в предварителната подготовка на урока със задачи за проучване, с презентации, с информационни съобщения.

Дейност 2: *Оценяване и самооценяване*

1. Използване на разнообразни форми за проверка и оценка на постиженията на учениците;

2. Установени дефицити и набелязване на мерки (допълнително обучение и консултации) за компенсиране;
3. Изготвяне и утвърждаване на график за датите за контролни и класните работи;
4. Изграждане на умения у учениците за самооценяване чрез използване на адекватни критерии и показатели;
5. Ритмичност на оценяването съгласно чл. 11 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Оперативна цел 4: Партньорство и сътрудничество, разработване и утвърждаване на система от специални мерки за училищно партньорство, създаваща социална ангажираност и отговорности на педагогическите специалисти при работа с родители, ученици и общественост.

Дейност 1: *Партньорство между преките участници в училищното образование:*

1. Провеждане на разяснителни кампании сред родителите на общи родителски срещи – прием, първи учебен ден, провеждане на НВО;
2. Реализация на дейности за активно участие на родителите в организирани от училището извънкласни дейности – празници, концерти, изложби, ден на отворените врати;
3. Включване на родителите в предварителната подготовка на уроци.

Дейност 2: *Взаимодействие със заинтересовани страни:*

1. Взаимодействие с РУО - гр. Силистра, изпълнителната власт на община Кайнарджа и кметските наместници по населени места;
2. Взаимодействие с дирекция "Социално подпомагане", Агенция за закрила на детето;
3. Партньорство с висши училища и обучаващи организации за организиране на продължаваща квалификация на учителите;
4. Сътрудничество с Народно читалище "Отец Паисий-1942", с. Кайнарджа.

7. Приоритетни области

7.1 Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

Нарастват изискванията към образователните институции и ОУ "Черноризец Храбър" предприема необходимите мерки за повишаване качеството на образованието и осигуряване на условия за развитие на уменията, талантите и способностите в областта на науките, технологиите и изкуствата, за насърчаване към здравословен начин на живот, физическа активност и занимания със спорт:

- Приоритет в училищната политика е усвояването на българския книжовен език. За постигане на целите, свързани с изискванията към устната и към писмената реч при усвояването на българския език;
- Подкрепа при формиране на дигитални компетентности и STEM умения;
- Формиране на социални учения за общуване, самооценка, самоконтрол, работа в екип;
- Проследяване на индивидуалното развитие и постигнатите резултати на всеки ученик;
- Осигуряване на обща и на допълнителна подкрепа за ученици с обучителни трудности, в риск от отпадане и със специални образователни потребности;
- Постигане на устойчивост на резултатите от НВО;
- Осигуряване на занимания по интереси според желанията на учениците и възможностите на училището;
- Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;

- Избиране и прилагане на иновативни методи, техники и средства при провеждане на учебния час;
- Използване на мултимедийни презентации и електронни ресурси в образователния процес;
- Осигуряване на заместване на отсъстващи учители;
- Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

7.2 Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

За осъществяването на патриотичното възпитание училището си сътрудничи с Регионалното управление на образованието, общинската администрация, училища партньори, културни институции и спортни клубове, както и с отделни личности.

Патриотичното възпитание е част от процеса за формирането на личността. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание, възприемане и спазване на обществените норми на поведение. Във време, в което ценностите на много хора са изместени и те нямат точни ориентири, ролята на училището за патриотичното възпитание на децата и учениците е още по-отговорна и важна. Патриотичното възпитание е в основата на формирането на национално самочувствие и идентичност.

Безспорен ангажимент на училището е запознаване на учениците с историческите успехи, приноса на българите в науката, в културата и в спорта.

За нас отбелязването на традиционни празници не е част от дейностите само в началния или прогимназиалния етап.

Аспектите, в които са насочени взаимодействията за патриотично възпитание, са част от възпитателната стратегия:

- Формиране на позитивно отношение към историята на българската нация на базата на историческо знание и уважение към традиции, ритуали и обичаи;
- Формиране на национално самосъзнание, национална идентичност, национално самочувствие, национална гордост, национално достойнство;
- Информирание за научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация;
- Участване в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование;

Голяма част от тези взаимодействия се осъществяват чрез общообразователните учебни предмети, като това е най-изразено в обществените науки и гражданското образование. Важна роля за патриотичното възпитание има и часът на класа. Посещенията на кино, театър и спортни събития са част от стимулиращите мерки за учениците и отговорност на класните ръководители.

Патриотичното възпитание е част от времето за проектни и творчески дейности за учениците. Дейности с такава насоченост се планират при организирането на училищните екскурзии, провеждани в учебно и извънучебно време. Искаме нашите ученици да опознаят красотата на България, да посетят най-важните географски, исторически и културни забележителности и да видят многообразието на родината ни.

Посещението на географски, исторически и културни забележителности е само част от дейностите за формиране на национална принадлежност и гордост. В това отношение националните програми с модули, свързани с темата, са от изключителна важност и увеличават капацитета на училището за постигане на резултати в областта.

В проектните дейности също се поставя акцент на патриотичното възпитание. Включването по европейски програми дава възможност да представим нашата идентичност, култура, история и постижения на нашите партньори, но и да се запознаем с характерното за техните страни. Вярваме, че само ако познаваме добре собствената си идентичност, бит и традиции, можем да оценим кои сме в същност и можем да бъдем достойни европейци.

7.3 Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

Учениците прекарват по-голямата си част от времето в училище. Нашата цел е осигуряването на възможности за спорт във времето в училище, но и включване в училищни инициативи, целящи повишаване нивото на физическа активност извън рамките на учебния ден.

Традиционно децата и учениците участват в различни видове физическа активност - играят игри и практикуват различни спортове. През последните години новите модели на развлечение (компютри, мобилни устройства, социални мрежи) все повече набират популярност. В резултат от това физическата активност на младите хора спада и голяма част от тях имат наднормено тегло и дори затлъстяване.

Като ключов участник при определянето на политики в сферата на здравеопазването и здравословния начин на живот Световната здравна организация препоръчва най-малко 60 минути извършване на физическа активност дневно от децата и младите хора.

Стратегии за насърчаване на положителното отношение на учениците към физическата активност в училището са:

- Инициране на дейности, които да провокират учениците да станат по-активни физически и да поддържат тази физическа активност през целия ден, а не само докато са в училище.
- Създаване на среда, в която учениците са насърчавани да развиват своите спортни умения и да постигнат най-доброто, на което са способни.
- Създаване на програми, които да насърчат учениците да станат по-активни физически и да поддържат това през целия ден, а не само докато са в училище.
- Осигуряване на възможности за изпробване на широк набор от дейности, включително такива, които биха били по-приятни за ученици, които не са ориентирани към спорта, напр. танците.
- Оценяване на дейностите, за да се гарантира, че са подходящи за развитието на децата и използват на подходящи методи, включително и такива, свързани с отчитане на постиженията и прогреса.

Важно е учениците да бъдат поощрени да поемат отговорност за тяхното участие във физически дейности. Това може да бъде постигнато като, им се даде шанс да изберат сами спортните дейности, в които биха искали да участват. Този елемент на избор е изключително важен, за да могат учениците да помогнат в очертаването на техните предпочитания, идентифициране на бариери пред участието им и предлагане на промени, които да повишат и задържат високи нивата на активност. Цел на училищното ръководство е привличане като посредник в дейността на Ученическия съвет. С разработването и провеждането на анкети сред учениците от различните етапи и степени, ще бъдат идентифицирани интересите им и ще се направят съответните стъпки за развитие на предпочитаните от тях спортни дейности.

Сформиране на волейболни и футболни отбори по НП "Заедно в изкуствата и в спорта".

Не на последно място училището си поставя за цел да поддържа безопасни и модерни физкултурен салон, площадки и спортни съоръжения. Отчитайки бързото амортизиране на спортните зони и уреди, наш приоритет е отделяне на финансиране от бюджета на училището, но и постоянно търсене на допълнително финансиране по национални и регионални програми и проекти за поддържане на спортната инфраструктура.

7.4 Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Повишава се необходимостта от гражданско участие и училището работи активно за повишаване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

- изграждане на автономна личност, която отстоява общочовешките ценности, демократичните принципи и човешките права, познава институциите на демократичното общество, приема различията, цени своята културна идентичност, взема самостоятелни решения и носи отговорност за тях;
- функциониране на училището като институция, възпитаваща в демократични ценности, насърчаваща инициативност, отговорност, солидарност, утвърждаваща устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от агресия, изграждаща и поддържаща позитивен психологически климат и създаваща позитивна образователна среда за диалог.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие - в часа на класа, в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие, в извънкласни и извънучилищни форми на работа, включително по програми и проекти;

Задачите, които си поставя училището при реализирането на дейностите са изграждане на общност, патриотично възпитание, възпитание в дух на толерантност и интеркултурен диалог, изграждане на здравна култура, екологично възпитание и познаване на принципите на устойчивото развитие, развитие на финансовата и правната грамотност на учениците, превенция на насилието.

Важно за гражданите на XXI е да познават основните човешки права и свободи, да познават институциите и дейността им, както и основните механизми, по които съвременната демокрация функционира. За активните хора е важно да могат да формират мнение на базата на обективна информация, от която да отсеят фалшивите новини, които ежедневно ни заливат. Това от своя страна е свързано с умения като логическо и критическото мислене, които училището трябва да развива. Важен елемент от възпитаването на гражданска активност е предприемането на действия за решаването на проблеми в обществото, изразяващо се както във включването в инициативи, така и в организирането им. По този начин се възпитава и изгражда индивидуална отговорност за нашия собствен живот и промяната на средата около нас.

Поставяме акцент върху безопасността на движението по пътищата и действия при бедствия и аварии и оказване на първа помощ, защото развитието на тези базови умения прави учениците по-съпричастни и отговорни, но в критична ситуация може да се окаже умение, което спасява човешки живот.

Оперативните цели, които училището определя като водещи за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, са:

- Възпитаване на гражданска активност и толерантност;
- Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Екологично възпитание и изграждане на здравна култура.

Утвърдени са следните училищни ритуали: откриване и закриване на учебната година; официално раздаване на удостоверения за завършен първи клас, удостоверения за завършен начален етап на основната степен, свидетелства за основно образование; награждаване на отличили се ученици; съхраняване на училищното знаме; честване на национални и официални празници, честване патронния празник на училището.

Училищните дейности са подчинени на световния празничен календар: Световен ден за борба срещу СПИН; Международен ден на толерантността; Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия свързани с Деня на розовата фланелка; Международен ден на детската книга; Ден на детето; Световен ден на Земята (водата).

Приоритет в училищната политика е интеркултурното образование чрез провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество между етническите и културните групи. Сформирани са мултикултурни общности - детски танцов състав "Изворче", и театрални групи по НП "Заедно в изкуствата и спорта".

Организирант се мероприятия, посветени на обичаите и традициите на различните етноси. Училището беше домакин на две открити практики на общинско и областно ниво:

- "Цветна работилница" - интегриран урок по БЕЛ, технологии, химия и опазване на околната среда за V – VII клас, проведен в сътрудничество с ОУ "Цанко Церковски", с. Средище и ОУ "Васил Априлов", с. Голеш;

- Лабораторни упражнения по химия и опазване на околната среда – открита практика за патронния празник на училището.

В работата на педагогическите специалисти водещи са подготовката и участието на ученици в областен рецитаторски конкурс "С България в сърцето"; областен конкурс за детска книжка; общинско мероприятие "Ден на грамотността".

7.5 Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

За да се гарантира успеха на дейността по обхващане, включване и предотвратяването на отпадането е важно **сътрудничеството с институциите, които имат непосредствени ангажименти по Механизма**, но и с организации, които могат да повлияят на ученика, семейството или обкръжението му. Съвместни дейности с Регионалното управление на образованието, Общината, Районното управление към МВР, Дирекция „Социално подпомагане“ са необходими във всеки случай, когато мерките на училищно ниво не водят до подобряване на посещаемостта. Партньорства с читалището и библиотеката, спортни клубове, културни институции, неправителствени организации и фирми които също са важни за въздействие върху учениците с ниска мотивация.

Дейности за предотвратяване на отпадането на ученици се осъществяват в училището в продължителен период от време, но през последните години се изгражда последователна политика за постигане на максимален обхват и ефективно включване на учениците в образователния процес.

Процесът обхваща различни аспекти от функционирането на институцията и изисква целенасочени усилия от всички педагогически и непедагогически специалисти. Целите, които си поставихме с влизането в сила на *Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване*

и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и които продължаваме да поддържаме са:

Създаване на добри условия и организация на образованието на учениците, подлежащи на задължително училищно образование. Съвременната и подкрепяща физическа среда е от важно значение учениците да се чувстват комфортно и институцията да бъде не само място, където те учат, но и за отдых и за социални контакти. Да направим училището привлекателно за нас не е клише, а цел, която допринася за приобщаването на учениците.

Без съмнение друга не по-малко важна част от дейността е **планирането и реализацията на дейности за подкрепа за личностно развитие** на учениците. Най- непосредственото е сформиранието на различни клубове по интереси. Процесът се предхожда от провеждане на анкети относно предпочитанията и талантите на учениците. Стремим се да оползотворим всички съществуващи възможности за организиране на дейности по интереси, които се финансират както от бюджета на училището, така и по програми и проекти. Особено важно е включването в такива клубове на учениците с ниска мотивация, които по- често се превръщат в аутсайдери и отпадат от образователната система. Организирането и провеждането на дейности в извънучебното време също влияе положително на връзката с училището.

Изграждането на ефективни модели на взаимодействие между училището и семействата за активно включване в процеса на образованието на родителите също допринася за ограничаването на негативните процеси, водещи до отпадане на ученици. Въпреки че понякога комуникацията е много затруднена, спазването на принципи като уважение към всеки родител, независимо от различните гледни точки и социален статус, постоянна връзка и информиране относно развитието на детето му, създаване на условия за участието на родителя в различни образователни взаимодействия - образователни, спортни, екологични, културни дейности, екскурзии, дейности за кариерното ориентиране и други.

Процесът на проследяване на посещаемостта е важен за своевременното идентифициране на проблем за конкретен ученик. Съществуващата практика за ежедневно контролиране от класните ръководители и своевременно уведомяване на образователния медиатор за изясняване на причините за отсъствие на ученик, за когото не е подадена предварителна информация, дава възможност за адекватна и навременна реакция от училището и семейството и не позволява възникнал проблем да ескалира.

Ролята, която **класните ръководители** имат за предотвратяването на проблемната посещаемост, а оттам и за риска от отпадане, е безспорна, тъй като те са хората, които най-често и непосредствено комуникират с учениците от паралелката и родителите. Те първо могат да установят зараждането на проблем и да приложат адекватните мерки за решаването му.

Предприемането на своевременни действия за преодоляване на проблемното поведение на ученици, включително налагане на санкции, също има своето въздействие за ограничаване на отсъствията.

За осъществяване на дейностите по механизма на училищно ниво са определени **представители в екипа за обхват** за района, в който се намира училището. Техен ангажимент е иницирането на действия на включените в екипа участници от различни институции, в зависимост от конкретния случай. На училищно ниво е определен и администратор за работа с Информационната система за реализация на механизма „Посещаемо и безопасно училище“, който проследява данните за учениците в риск и тези, за които следва да бъдат предприемани действия от екипа за обхват. Администраторът отразява в системата данните от извършените обходи и определените мерки.

Създаването на организация и осъществяването на контрол от страна на училищното ръководство по изпълнение на функциите на педагогическите и непедагогическите специалисти във връзка с ограничаване на отсъствията и предотвратяване на отпадането е от ключово значение за успешното осъществяване на дейността.

В зависимост от причините за проблемна посещаемост, риск от отпадане или отпадане от образователната система на учениците се предприемат мерки, насочени към:

- Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез дейности за приобщаване на учениците с проблемна посещаемост, от непълни семейства, от уязвими групи или със специални образователни потребности.
- Осъществяване на връзки с родители на учениците, които се отглеждат от бабите и дядовците си, и информирането им за образователни или поведенчески проблеми.
- Мотивиране на децата, чиито родители не са ангажирани в достатъчна степен с образованието им, да посещават дейности за целодневна организация на учебния ден.
- Предоставяне на финансово или друго материално подпомагане на ученици от социално слаби семейства.

Сътрудничество с отдел „Закрила на детето“ в случай на установен риск за ученик.

7.6 Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание

В училището е създадена среда, в която безпроблемно общуват представители на различни култури. Интеркултурно образование се осъществява във всички видове училищна подготовка по учебните предмети, както и в часовете на класа. Изграждат се положителни нагласи към включващо обучение в участниците в образователния процес - учители, ученици и родители.

Осигуряването на качествено образование, съобразено с интересите и индивидуалните потребности, и възможност за личностна и професионална реализация независимо от произхода на учениците, е осмислена цел на училището. **Принципите**, които са водещи за дейността в Основно училище „Черноризец Храбър“, са:

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Равен достъп до образование и приобщаване на всеки ученик;
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

Реализацията на принципите се осъществява чрез дейности по **оперативните цели**:

- Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.
- Осъществяване на интеркултурно образование.

За реализирането на тези цели училището търси подкрепата на семействата, на институциите и на различни неправителствени организации.

7.7 Приобщаване на деца и ученици

Наредбата за приобщаващото образование определя приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030), приета през 2021 г., е синхронизирана със стратегически документи на глобално и европейско ниво и представя визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене. В нея са поставени цели за приобщаване на всеки етап от образованието, свързани с:

- Прилагане на приобщаващи модели за адаптация и плавен преход между отделните етапи и степени на образование;
- Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение;

- Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във всеки един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси.

Ефективното включване, трайното приобщаване и образователната интеграция е и една от приоритетните области на Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България.

Интеграцията и приобщаването са важен аспект от образователните политики на Европейския съюз, както и от националните стратегическите и нормативните документи в сферата на предучилищното и училищното образование. *Законът за предучилищното и училищното образование* регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование.

Основна цел на осъществяваното образование е интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Отчитайки стратегическите и нормативните регулации, целите, които си поставяме на училищно ниво, са:

- Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците;
Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им;
- Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация;

Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства.

Осигуряваната подкрепа е обща и допълнителна.

Осигурявана **общата подкрепа** за личностно развитие включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания. Тя включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика.

Училището осигурява *обща подкрепа за личностно развитие*, която е насочена към всички ученици, гарантира участието и изявата им в образователния процес и включва:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;
- Кариерно ориентиране на учениците от VII клас, провеждано от класния ръководител и от психолога;
- Занимания по интереси;
- Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа;
- Допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;
- консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- Провеждане на консултации с напреднали ученици;
- Участие в олимпиади, състезания и конкурси.

Училището прилага не само политика за подкрепа за личностно развитие на учениците, но и за изграждане на позитивен организационен климат и за утвърждаване на позитивна дисциплина. Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

7.8 Противодействие на тормоза и насилието

Основен принцип в утвърждаването на позитивна дисциплина е институционалната политика за противодействие на тормоза и насилието, полагането на координирани и последователни усилия за предотвратяване на агресията във всичките ѝ видове и създаване на по-сигурна среда в образователната институция. При работата с учениците се прилагат мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

За противодействие на тормоза и насилието училището изгражда цялостна политика, елементи от която са подкрепата за личностно развитие на детето и ученика, изграждането на позитивен организационен климат, утвърждаването на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност. В съответствие с Механизма се стремим към изграждането на сигурна образователна среда, базирана на следните принципи:

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност. На училищно ниво се планират разнообразни дейности с партньорството на родителите както за превенция, така и при интервенции в случаи на тормоз и насилие.

В съответствие с Механизма на училищно ниво е обезпечено ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза, възможност за консултиране с педагогически съветник, информация и материали по темата за насилието и тормоза в училище.

Стратегическа цел на училището е недопускането на случаи на тормоз и насилие в училището. За реализацията на тази цел се следва Алгоритъма за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Реализацията на Алгоритъма е свързана с изготвянето и ежегодното актуализиране на пакет от документи. Отговорност за организацията на дейността и съществен принос за реализацията имат председателят и членовете на Координационни съвет.

Целта Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции, заложена в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030) дава възможност през периода на действие на настоящата Стратегия приоритетно да бъдат реализирани дейности за повишаване

на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин, квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието, включване в инициативи на регионално и национално ниво за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза, споделяне на успешни практики с такава насоченост, както и модернизиране на системите за сигурност и контрол на достъпа в училището.

Част от дейностите на училищно ниво се осъществяват при изпълнение на оперативна цел Приобщаване на ученици с проблемно поведение, поведенчески отклонения и разстройства.

Следва да се отбележи, че тематиката за противодействие на тормоза и насилието не може да бъде разглеждана самостоятелно. Дейности за преодоляване на прояви на агресия се реализират и в част от останалите приоритетни области на Стратегията.

7.9 Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Традиционно училището определя като един от основните си приоритети превенцията на ранното напускане на учениците и превенцията от отпадане на учениците в задължителна училищна възраст. Усилията на училищната общност са насочени към потребностите на ученика и неговата мотивация за учене и приемане на мерки за повишаване качеството на образованието.

Училището прилага мерките, регламентирани в Постановление № 100 на Министерски съвет от 8.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст:

- Запознаване на всички ученици и родители с училищния правилник;
- Проучване на ученици, живеещи в условия с повишени рискови фактори;
- Своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на ученици;
- Посещения по домовете на ученици в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини;
- Системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в образователната институция;
- Предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
- Ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот.

8. Финансово осигуряване на изпълнението на стратегията

- Чрез средства от бюджета на училището.
- Чрез кандидатстване по национални програми и проекти.
- Чрез рента от училищна земя.

Приложение:

План за действие и финансиране за учебната 2023-2024 година